

KAKTEJE IN SUKULENTE

Glasilo Društva prijateljev kaktej Slovenije

- 8 -06- 1979

Ljubljana

Številka

6

Leto

8

Glasilo KAKTEJE IN SUKULENTE: lastnik, izdajatelj in založnik je Društvo prijateljev kaktej SR Slovenije. Ponatis v celoti ali delno je dovoljen samo s privoljenjem društva. Dopise in vprašanja pošljite na naslov odgovornega urednika. Rokopisov ne vračamo. Odgovorni urednik: Novak Engelbert, dipl. inž., Titova 100, 61000 Ljubljana

I. INFORMACIJE DRUŠTVA

1. Sestanek članov:

Sestanek bo v petek, dne 8. junija ob 17. uri
Sestanek upravnega odbora bo isti dan ob 16. uri in 30 minut

DNEVNI RED:

1. Obvestila društva
2. Predavanje - opis kaktej
3. Diapositivi
4. Razno

Predsednik:
ing. Engelbert Novak

II. Gojitev kaktej v juniju

V tem mesecu večina kaktej in ostalih sočnic intevzivno raste. Zalivamo približno dvakrat toliko kot v maju, po potrebi gnojimo z gnojili za kakteje, večinoma damo 1 gram na 1 liter vode (ali 1 cm³, če imamo tekoče gnojilo. Danes prevladuje mnenje, da je bolje večkrat gnojiti, vendar z bolj razredčenimi raztopinami. Junij je tudi primeren za cepljenje in za rezanje pogankov. V tem mesecu moramo dobro zračiti in v toplem vremenu tudi večkrat razpršiti vodo, prav tako bomo tudi škropili proti raznem škodljivcem, najbolje vsake tri tedne. Mnogi v juniju že pikirajo sejančke. Setev v juniju je mogoča brez tehničnih pripomočkov, to je brez dodatnega segrevanja in umetne svetlobe.

V juniju počivajo predvsem sledeče vrste: Conophytum, Frithia in Gibbaeum, nekateri kot n.pr. Haage menijo, da tudi Lithops. Omenjene vrste v tem mesecu ne bomo zalivali.

ing. Engelbert Novak

III. Pikiranje sejančkov

Mnenja o načinu, predvsem pa o času pikiranja so še danes močno deljena. Tako priporoča sedaj že pokojni Buxbaum pikiranje šele v drugem letu z motivacijo, da je pikiranje sejančkov tvegan početje, pri kateri imamo večje ali manjše izgube, posebno še, če se togo držimo pravila, da po pikiranju nekaj dni ne smemo zalivati in če napravimo še razne druge napake. Seveda pa so mnogi stari predpisi in navade preživelji, tako da jih mnogi gojitelji danes ne upoštevajo več. V tem sestavku bom navedel nekatere novosti pri pikiranju kot tudi nekatere stare napake. Zopet bom razdelil na podrocje, predvsem zaradi boljše preglednosti.

1. sestav zemlje

V kolikor se nismo odločili za hidrokulturo lahko uporabimo običajno mešanico za kakteje, vendar jo presejemo bolj fino, primerno velikosti naših sejančkov. Seveda moramo sestav mešanice prilagoditi zahtevam posameznih družin, tako bomo na primer za astrofite dodali nekoliko riže in apnence. Važno je tudi, da je mešanica ob pikiranju primerno vlažna. Priporočajo, da dodamo zemlji za pikiranje nekaj substrata v katerem so sejančki do takrat rastli - to naj bi učinkovalo kot nekak pospeševalec rasti oziroma kot to tudi pravimo kot katalizator.

2. pikiranje

Glavna napaka pri pikiranju je prevelika medsebojna razdalja pikirancev pri prvem pikiranju. Idealna oddaljenost je približno premer sejančkov. Prevelika oddaljenost je škodljiva; tako je lajko vzrok prepočasni osušitvi, razen tega pa je že dolgo znano, da uspevajo sejančki veliko bolje in hitreje v družbi, kjer so posejani dokaj gosto. Brez dvoma je, da zaradi preveč zemlje sejanček ne pogine, vzrok je drugje, redko prejeni sejančki prepočasi porabijo vлагo iz zemlje in zato propadejo.

3. zalivanje pikirancev

Še danes so mnenja, da smemo pikirance zaliti šele nekaj dni po pikiranju. Predvsem pri majhnih sejančkih je to lahko usodno, predvsem mi, če smo naredili še nakaj drugih napak kot n. pr. presončna lega in presuh zrak. Sam jih že nakaj let dobro zalijem takoj po pikiranju, seveda dodam vodi ustrezno razkužilo odn. fungicid, n.pr. b e n l a t e, 0,6 gram/l liter pri takem načinu : limitično nimam izgub. Pomembna je tudi lega po pikiranju, ta naj bo senčna vendar topla, nekaj dni naj bo visoka tudi zračna vлага. Take pogoje lahko dosežemo, če jih gojimo podobno kot sejančke, na primer v sobnem razstlinjaku. Nato jih počasi in postopoma privajamo na normalne pogoje.

4. čas pikiranja

Včasih je veljalo pravilo - pikiraj čim kasneje, po možnosti šele drugo leto, izjem je bila le bolezen ali res pregosta setev sejančkov. Danes nekateri priporočajo pikiranje že 4 do 8 tednov po kalitvi, ta čas velja za večino kaktej, vendar po možnosti najkasneje do 21. junija. Seveda mora biti setev zato dovolj zgodnja, to je, najkasneje v marcu. Pri takem načinu so sejančki najmanj dvakrat tako veliki v prevem letu kot pri starem načinu.

Smatrajo, da je za tak uspeh odločilna predvsem dolžina dneva neposredno po pikiranju. Sam bom letos preizkusil to metodo pri več vrstah kaktej.

ing. Engelbert Novak

IV. Iz moje letošnje setve

7. *Bartschella schumanni*

Ime je dobila po botaniku W. Schumannu in jo nekateri še danes prištevajo med mamilarije. Omenjena vrsta je razširjena v južni Kaliforniji in v Mehiki.

Rastline so v naravi močno razraščajo, tako dobimo do 40 poganjkov. Posamezni poganjki so visoki do 10 in široki do 6 cm ter so sivo-vijoličaste barve. Značilno je, da ima ta vrsta voden sok. Bradavice so zaokrožene in sprva belo volnate, obrobnih bodic je do 15, so iglaste z črno konico, dolge so do 12 mm. Srednje bodice - navadno 1 ali 2, včasih pa tudi 3 ali 4. Premer svetlo rdečih cvetov je do 4 cm. Škrlatno rdeči plodovi so dolgi do 2 cm, motno črna semena so velika okoli 1 mm.

Vzgoja iz semena ni izrazito težka. Gojitev je kot pri večini kaktej iz Kalifornije dokaj težka. Zahteva zelo peščeno in propustno, toda redilno zemljo. Vrat rastline moramo obložiti z kamenčki. Lega naj bo poleti sončna in topla, večkrat jo pršimo z vodo, zalivamo tudi poleti dokaj previdno. Pozimi suho toda svetlo in ne prenizka temperatura, po možnosti ne pod 10°C . Zaradi nekoliko težjega gojenja na svojih koreninah jo navadno cepimo, primerni podlagi sta *Trichocereus spachianus* ali *Eriocereus jussertii*. Razmnožujemo jo z semenami in tudi iz poganjkov. Ti se pri dovolj visoki temperaturi radi vkoreninijo v čistem kremenčevem pesku.

To je zelo lepa kakteja, ki pa je pri nas še manj znana. Pri pravilni negi cvete že v prvem letu.

ing. Engelbert Novak

UREDITE SI SKALNJAK

V maju ali juniju lahko poskusite urediti skalnjak s gkulenimi in alpskimi rastlinami, če le imate vsaj košček vrta. Ureditev skalnjaka ne zahteva posebnih stroškov, potrebno je le nekaj znanja in dobre volje. Pri tem je treba upoštevati nekaj osnovnih pravil:

1. Prostor za skalnjak mora biti sončen in zračen. Direktna sončna svetloba je potrebna za pravilno rast in obarvanost sočnic. To značilno obarvanje nastopi zgodaj spomladi in če je jesen sončna tudi zgodaj jeseni. Še posebno lepo se obarvajo sedumi, krasule, sempervivumi in kalanco.
2. Zemlja mora biti propustna, da se ne nabira odvečna voda, ki bi lahko povzročila gnitje in slabo rast sočnic. V ta namen zmešate vrtno zemljo z 1/3 peska. Poleg peska lahko uporabimo tudi perlit. Priporočljivo je, da zemljo okoli rastlin posujemo z grobin peskom, da ostanejo rastline čiste in da se okolica sočnic po dežju hitreje osuši.
3. Pri izdelavi skalnjaka moramo paziti, da bo leta primerno oblikovan. Pri tem je treba paziti na velikost, obliko in barvo kamnov, ki jih uporabimo pri oblikovanju skalnjaka. Kamni naj bodo čim bolj naravnega videza, ne premajhni a tudi ne previški. Najlepši videz dobimo z oblikovanjem skupin več kamnov, med katere vsadimo večje ali manjše rastline.
4. Ne nazadnje je treba paziti tudi na izbor rastlin, ki bi bile primerne za skalnjak.

Dalje prihodnjič.

ing. Jerin